

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/66/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218204247
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4218204247.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovanej: G. X., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Roman BLAŽEK, s.r.o., so sídlom Pohraničná 4, Komárno, IČO: 36 721 123, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 11. júna 2019, č. k. 13C/66/2018-63 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Komárno zo dňa 20. apríla 2020 č. k. 13C/66/2018-115, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi voči žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (Okresný súd Komárno) rozsudkom zo dňa 11.6.2019 č. k. 13C/66/2018-63 v spojení s opravným uznesením zo dňa 20.4.2020 č. k. 13C/66/2018-115, vychádzajúc z právneho posúdenia podľa § 116, § 117, § 42a ods. 1 a § 42a ods. 2 Obč. zákonníka, určil, že Darovacia zmluva V-XXXX/XXXX zo 14.10.2015, ktorou G. X., nar. XX.XX.XXXX previedla do vlastníctva žalovanej nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX pre k. ú. G. ako parcela registra „C“ číslo parcely 715 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 608 m² a rodinný dom so súpisným číslom 299 postavený na parcele registra „C“ číslo parcely 715 je voči žalobcovi právne neúčinná.

2. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Opravné uznesenie zo dňa 20.4.2020 č. k. 13C/66/2018-115 vydal prvoinštančný súd s poukazom na obsah ust. § 224 a § 234 ods. 2 CSP, pretože v rámci záhlavia svojho rozsudku zo dňa 11.6.2019 č. k. 13C/66/2018-63 uviedol nesprávny dátum narodenia žalovanej, t. j. XX.X.XXXX, pričom správny dátum narodenia žalovanej je XX.X.XXXX. Týmto istým uznesením opravil súd prvej inštancie z toho istého dôvodu aj svoje ďalšie štyri procesné uznesenia týkajúce sa vedenia konania.

4. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že odporovaciú žalobu podal na súde veriteľ majúci voči matke žalovanej ako dlžníčke pohľadávku, ktorá sa v priebehu konania o tejto žalobe stala vymáhateľnou v konaní vedenom pod sp. zn. 7Csp/65/2017 schválením zmieru uzatvoreného stranami sporu.

5. Z predložených listov vlastníctva je zrejmé, že dlžníčka darovacou zmluvou, ktorej vklad bol povolený dňa 14.10.2015 pod V-3792/2015 darovala svoje nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX pre

k. ú. G. v prospech žalovanej. Žalovaná existenciu tejto darovacej zmluvy ako titulu nadobudnutia vlastníctva uvedených nehnuteľností od svojej matky ako dlžníčky žalobcu nepoprela. Právny zástupca žalovanej v priebehu konania uviedol, že vyhotovil predmetnú darovaciu zmluvu, ktorú žalobca odporuje prostredníctvom podanej žaloby, pričom do spisu založil aj čiastočný výpis z LV č. XXX pre k. ú. G. vyhotovený dňa 30.9.2015, z ktorého je zrejmé, že k uvedenému dňu bola výlučnou vlastníčkou tu zapísaných nehnuteľností dlžníčka žalobcu, t. j. matka žalovanej. Preto je podľa názoru súdu bez významu tá skutočnosť, že žalobca právny úkon, ktorý vlastne odporuje, súdu nepredložil, pretože žalovaná jeho existenciu účinne nepoprela a zároveň ani nepreukázala, že by darcom predmetných nehnuteľností v jej prospech bol niekto iný ako dlžníčka žalobcu, t. j. matka žalovanej.

6. Pokiaľ žalobca žalobou doručenou prvoinštančným súdu dňa 13.9.2018 odporuje darovaciu zmluvu, ktorej vklad bol povolený dňa 14.10.2015, pričom ešte dňa 30.9.2015, teda trinásť dní pred povolením vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovanej, bola vlastníčkou predmetu daru dlžníčka žalobcu, potom bola splnená aj podmienka odporovania voči právnomu úkonu dlžníka a osoby jej blízkej, ktorý urobil dlžník žalobcu v posledných troch rokoch pred podaním žaloby.

7. Dlžníčka žalobcu nepochybne mala vedomosť o pohľadávke žalobcu zo Zmluvy o medziúvere o stavebnom (spotrebiteľskom) úvere uzavretej dňa 13.7.2011, najmä keď oznámenie žalobcu z 12.12.2014 o mimoriadnej splatnosti úveru si dlžníčka prevzala dňa 18.12.2014 a žalobca vyčíslil výšku dlhu k 12.12.2014 v sume 13 995,74 eura s príslušenstvom. Darovaním nehnuteľností z výlučného vlastníctva dlžníčky v celosti, v prospech žalovanej ako dcéry dlžníčky, je žalobca ako veriteľ dlžníčky ukrátený pri prípadnom uspokojovaní svojej vymáhateľnej pohľadávky, keď nepochybne došlo k takému zmenšeniu majetku dlžníčky, ktorý má za následok, že veriteľ dlžníčky nebude môcť dosiahnuť uspokojenie svojej vymáhateľnej pohľadávky, alebo jej časti, z majetku dlžníčky.

8. Preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť svojho veriteľa odporovateľným právnym úkonom nie je podmienkou úspešnej odporovateľnosti vtedy, ak druhou stranou tohto právneho úkonu je blízka osoba dlžníka, pretože ust. § 42a ods. 2 Obč. zákonníka úmysel dlžníka v takom prípade predpokladá. O úmysel ukrátiť veriteľa ide aj vtedy, keď dlžník veriteľa vedel, resp. bol uzrozumený, že svojím právnym úkonom môže ukrátiť veriteľa. Motív, pohnútky dlžníka pre taký úkon pritom nie sú rozhodujúce, rovnako ako je bez významu aj to, že dlžník odporovateľným právnym úkonom plní svoj iný záväzok. Je osobne na osobe blízkej dlžníkovi (§ 116 Obč. zákonníka), aby v zmysle § 42a ods. 2 Obč. zákonníka sa v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu bránila tvrdením a preukázaním toho, že o dlžníkovom úmysle ukrátiť veriteľa odporovateľným právnym úkonom nevedela a ani nemohla vedieť napriek tomu, že vyvinula náležitú starostlivosť na rozpoznanie tohto úmyslu dlžníka. Vynaloženie náležitej starostlivosti v zmysle uvedeného ustanovenia predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka vynaložila, s prihliadnutím na okolnosti prípadu a so zreteľom na obsah právneho úkonu dlžníka takú dostatočnú aktivitu, aby dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa v čase odporovateľného úkonu spoznala alebo aspoň o ňom vedela. V danom prípade žalovaná na margo tohto úmyslu dlžníčky žalobcu v rámci svojej procesnej obrany iba stroho uviedla, že úmysel matky ukrátiť žalobcu jej nebol známy. V zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/109/2007 je možné prijať ten záver, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa a zároveň aj vedomosť strany o tomto úmysle sú v oboch prípadoch psychickým stavom, ktorý nie je možné v konaní dokazovať.

9. Otázka unesenia dôkazného bremena súvisí s otázkou splnenia povinnosti tvrdenia. S poukazom na obsah ust. § 150 ods. 1 CSP mala aj žalovaná v rámci svojej procesnej obrany v danom spore úplne a pravdivo uviesť všetky podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia, týkajúce sa predmetného sporu o neúčinnosť právneho úkonu dlžníka s jemu blízkou osobou voči žalobcovi. Žalovaná však neuviedla a ani netvrdila žiadne také relevantné skutočnosti o svojej aktivite smerujúcej k zisteniu dlžníkovho úmyslu ukrátiť veriteľa (žalobcu). Ak strana sporu nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom nemôže splniť ani dôkaznú povinnosť. Súd dôkaz žalovanou navrhnutý (výsluch matky žalovanej a jej druhá) v pozícii svedkov nevykonal, pretože vykonanie dôkazu na preukázanie neexistujúceho skutkového tvrdenia o aktivite žalovanej smerujúcej k zisteniu úmyslu matky ako dlžníčky žalobcu ukrátiť tohto veriteľa nepovažoval súd za hospodárne. Formálne tvrdenie žalovanej, že jej nebol známy úmysel darkyne (matky) ukrátiť žalobcu ako veriteľa, bez splnenia povinnosti žalovanej predložiť vlastné skutkové tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, je neúčinným popretím skutkového tvrdenia žalobcu o darovaní nehnuteľností z výlučného vlastníctva dlžníčky v celosti v prospech žalovanej (dcéry dlžníčky) s úmyslom ukrátiť žalobcu ako veriteľa dlžníčky.

10. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil, žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov prvoinštančného a aj odvolacieho konania. Poukázala na existenciu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP. Je ťažké sa stotožniť s právnym názorom prvoinštančného súdu, ktorý je determinovaný obsahom rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/109/2007 zo dňa 27.5.2008, v zmysle ktorého sa nedokazuje v konaní psychický stav a ani dobrá viera. Zo strany súdu však zostala bez povšimnutia druhá a nemenej významná časť odcitovaného rozhodnutia NS SR, podľa ktorej je zmyslom odporovateľnosti zabezpečiť občianskoprávnu ochranu veriteľa pred právnymi úkonmi jeho dlžníka, ktoré vedú k úmyselnému zmenšeniu majetku dlžníka a tým i k zmareniu možnosti uspokojenia veriteľa z majetku dlžníka. Spoločným základným predpokladom odporovateľnosti právnych úkonov ako ho správne uviedol aj súd je to, že právnym úkonom došlo k skráteniu veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, pričom ukračovanie predpokladá kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka. Jeho majetok sa zmenšil do takej miery, že to ohrozuje aspoň čiastočné uspokojenie veriteľovho nároku. Na strane dlžníka musí ísť o úmyselné konanie s cieľom veriteľa ukrátiť.

11. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že právnym úkonom došlo ku skráteniu uspokojenia veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, pričom ukračovanie predpokladá kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka, čo žalobca v konaní ani netvrdil. Žalobca svoju pohľadávku zabezpečil ručiteľkou W. a v konaní nepreukázal a ani len netvrdil, že by matka žalovanej mala voči nemu neuhradenú splatnú pohľadávku, ktorú okrem iného vo vzťahu k žalobcovi uhrádza.

12. Tým, že súd prvej inštancie nevypočul žalovanou navrhnutých svedkov a nedoručil žalovanej žalobcom na pojednávaní predložené dôkazy, žalovanej zásadným spôsobom a zásadnou mierou odňal právo konať pred súdom. Z výsluchu navrhnutých svedkov by súd evidentne zistil minimálne dôvod a motív konania matky žalovanej, že prečo ako dlžníčka žalobcu darovala sporné nehnuteľnosti žalovanej a takisto by zistil aj dôvod a motív prečo žalovaná dar prijala. V neposlednej miere by súd zistil informácie o dlhoch matky a údajnom úmysle ukrátiť žalobcu.

13. Na predmetnom liste vlastníctva v čase uzatvorenia napádaného právneho úkonu pre žalovanú žiadne podozrivé informácie (údaje) zapísané neboli, čo znamená, že žalovaná nemohla a ani nezistila akýkoľvek matkin dlh. Ak matka žalovanej nemala dlh, tak ani nemohla nikoho ukračovať a zákonite žalovaná nemala ani čo v tomto smere zistiť. Iný ako vyššie v podanom odvolaní spomínaný zdroj informácií o dlhoch, ktorým je evidencia nehnuteľností neexistuje. Pretože v príslušnom výpise z LV žiadny údaj o existencii dlhu matky žalovanej nebol, tak žalovaná a jej matka dňa 30.9.2019 darovaciu zmluvu podpísali.

14. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, pretože boli splnené všetky predpoklady na odporovanie daného právneho úkonu, pričom žalobca má voči matke žalovanej ako svojej dlžníčke vymáhateľnú pohľadávku z exekučného titulu sp. zn. 7Csp/65/2017 zo dňa 9.10.2018 vydaného OS Komárno, ktorá do dnešného dňa nebola uhradená. Predmetná darovacia zmluva je bezodplatným právnym úkonom, čo znamená, že k zmenšeniu majetku dlžníčky žalobcu nepochybne došlo. Žalovaná v konaní nijako nepreukázala dodržanie náležitej starostlivosti, že úmysel matky ukrátiť veriteľa nemohla spoznať.

15. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd predmetné odvolanie žalovanej vyhodnotil za nedôvodné s rozhodnutím o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. V danom prípade prvoinštančný súd v súvislosti s rozhodovaním o uplatnenom žalobnom nároku žalobcu týkajúceho sa určenia právnej neúčinnosti Darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 30.9.2015 vo vzťahu k žalobcovi, v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý pri dodržaní postupu hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti, aj následne správne posúdil podľa ním odcitovaných ustanovení hmotnoprávneho predpisu (§ 116, § 117, § 42a ods. 2 a § 42b Obč. zákonníka). Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v ďalšom odvolací súd odkazuje na rozsah a predovšetkým aj obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

18. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že pri odporovanom právnom úkone, pri ktorom jednou stranou tohto úkonu je osoba blízka dlžníkovi, preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa nie je podmienkou vyslovenia odporovateľnosti, pretože v takomto prípade sa samotný úmysel dlžníka predpokladá. V prejednávanej veci žalovaná aj podľa názoru odvolacieho súdu neunesla dôkazné bremeno v tom smere, že o dlžníkovom úmysle ukrátiť veriteľa nemohla vedieť a to aj napriek tomu, že vyvinula náležitú starostlivosť na rozpoznanie tohto úmyslu dlžníka. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že k vyhoveniu tohto druhu odporovacej žaloby podanej žalobcom boli splnené zákonné podmienky, pretože predmetnú žalobu podal veriteľ disponujúci voči matke žalovanej judikovanou pohľadávkou, ktorá sa stala vymáhateľnou v konaní vedenom na OS Komárno pod sp. zn. 7Csp/65/2017. Zároveň došlo aj k zmenšeniu majetku dlžníčky žalobcu a to v podstatnej miere, pretože táto svojej dcére, t. j. žalovanej, predmetnú domovú nehnuteľnosť darovala bezodplatne.

19. Odvolací súd sa zároveň stotožňuje aj s rozsahom dokazovania vykonaného v tomto konaní súdom prvej inštancie, z ktorého získané podklady postačovali súdu k tomu, aby v prejednávanej veci vyniesol objektívne a predovšetkým spravodlivé rozhodnutie. Súd prvej inštancie správne ohľadne žalovanou navrhnutých a nevypočutých svedkov zaujal to stanovisko, že takémuto výsluchu zo strany súdu absentovali skutkové tvrdenia žalovanej, ktoré sa mali práve týmito výsluchmi buď preukázať alebo nie. V tomto smere platí zásada, že najskôr je potrebné niečo tvrdiť a až následne sa hodnovernosť takéhoto tvrdenia preukazuje dôkazom.

20. Na margo procesných pochybení vytykaných prvoinštančnému súdu v rámci podaného odvolania žalovanou odvolací súd poznamenáva, že na pojednávaní pred okresným súdom dňa 11.6.2019 bol vec prejednávajúcou sudkyňou oboznámený čiastočný výpis z LV č. XXX pre k. ú. G. ako aj ďalšie listinné dôkazy nachádzajúce sa na príslušných číslach listov. Je síce pravdou, že právny zástupca žalovanej JUDr. Roman Blažek požiadal na tomto pojednávaní súd o poskytnutie procesnej lehoty na zareagovanie po konzultácii s jeho klientom (žalovanou) na nové skutkové tvrdenia, avšak prvoinštančný súd svoje vyhovujúce rozhodnutie vo vzťahu k podanej žalobe odôvodnil vzhľadom na iné vykonané dôkazy, než sú tie, ktoré žalovaná namieta v ňou podanom odvolaní. Vzhľadom k uvedenému nie je možné prijať ten záver, že na strane žalovanej došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

21. V kontexte týchto dôvodov odvolací súd o podanom odvolaní žalovanej ako o nedôvodnom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

22. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že nárok na náhradu týchto trov nepriznal úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní voči neúspešnej žalovanej, pretože tento si ich náhradu neuplatnil.

23. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).